

EGSO VIJESTI VELJAČA 2025.

Prioritet poljskog predsjedništva EU-a: jačanje europske sigurnosti i očuvanje ujedinjenosti Europe

Na plenarnom zasjedanju u veljači Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) bio je domaćin rasprave o političkim prioritetima aktualnog predsjedništva Vijeća Europske unije, koja je započela u siječnju i trajat će do lipnja 2025.

Glavna zadaća poljskog predsjedništva bit će održati Europu ujedinjenom, napredovati i brzo donositi odluke, izjavila je Magdalena Sobkowiak-Czarnecka, poljska državna podtajnica za poslove Europske unije, na plenarnom zasjedanju EGSO-a 27. veljače 2025.

Osvrćući se na vanjsku sigurnost EU-a, a posebno na agresivni rat protiv Ukrajine, izjavila je: „Sigurnost je najveća potreba svih Europljana i može značiti nešto drugačije, ovisno o tome gdje se nalazite u Europi. Naš je cilj održati pružanje pomoći Ukrajini i održati jedinstvo unutar EU-a.”

Spomenula je, kao jedno od prvih nekoliko postignuća poljskog predsjedništva, 16. paket sankcija protiv Rusije donesen prije samo nekoliko dana i istaknula da bi se buduće proširenje EU-a trebalo temeljiti na zaslugama, s istim pravilima za sve zemlje kandidatkinje. Također je izjavila da bi sada trebalo postići kompromis o povećanju sredstava EU-a za obranu, a da se ne čeka novi višegodišnji financijski okvir.

Predsjednik EGSO-a Oliver Röpkenglasio je da Poljska preuzima rotirajuće predsjedništvo EU-a u vrijeme obilježeno teškim izazovima kao što su geopolitičke napetosti i energetske krize: „Današnjom raspravom ponovno je potvrđena ključna važnost stabilnosti, otpornosti i jedinstva u oblikovanju budućnosti Europske unije. Prioriteti poljskog predsjedništva usko su usklađeni s našim zajedničkim ambicijama, posebno u poticanju višedimenzionalnog pristupa sigurnosti. U vrijeme globalne nesigurnosti naša predanost odlučnom i kooperativnom djelovanju i dalje je nepokolebljiva. Zahvaljujem svim sudionicima na vrijednom doprinosu ovoj ključnoj raspravi.”

Političko usmjerenje poljskog predsjedništva EU-a i suradnja s EGSO-om

Kako bi riješila goruća pitanja u Europi, Poljska će predsjedati predsjedništvom koje slijedi uključiv pristup i objedinjuje, s jedne strane, ciljeve u području okoliša i klime te, s druge strane, gospodarsku konkurentnost.

Slijedeći slogan „Sigurnost, Europa!”, poljsko predsjedništvo EU-a radit će na sedam dimenzija sigurnosti – vanjskoj, unutarnjoj, gospodarskoj, prehrambenoj, energetske, zdravstvenoj i informacijskoj:

- **Vanjska i vojna sigurnost** – rješavanje aktualnog rata u Ukrajini, financiranje „istočnog štita” i poticanje snažne europske obrambene industrije.
- **Unutarnja sigurnost** – upravljanje brzim odgovorom na prirodne katastrofe i kako organizirati pomoć, u suradnji s nevladinim organizacijama.

- **Gospodarska sigurnost** – reforma višegodišnjeg financijskog okvira EU-a, povećanje dostupnosti europskih fondova za korisnike i jačanje kohezijske politike pod sloganom „više moći regijama, manje moći Bruxellesu”.
- **Sigurnost opskrbe hranom i klimatska sigurnost** – premošćivanje jaza između poljoprivrede i klimatskog aktivizma, uz predanost konkurentnosti i praktičnom klimatskom okviru.
- **Energetska sigurnost** – smanjenje ovisnosti o vanjskim izvorima energije, ubrzavanje energetske tranzicije tehnologijama pod europskim vodstvom i smanjenje troškova energije.
- **Zdravstvena sigurnost** – jačanje neovisnosti EU-a u proizvodnji lijekova i rješavanje problema mentalnog zdravlja, posebno među djecom i mladima.
- **Informacijska sigurnost** – borba protiv dezinformacija, poboljšanje kibersigurnosti i upravljanje učinkom virtualne stvarnosti na mentalno zdravlje, posebno za mlađe generacije.

U posljednjih nekoliko mjeseci [suradnja između Odbora i poljskog predsjedništva bila](#) je snažna i produktivna. EGSO je izradio 15 [razmatračkih mišljenja](#) koja su već usvojena ili će uskoro biti usvojena.

Doprinos organiziranog civilnog društva ključan je za oblikovanje politika o važnim pitanjima kao što su otpornost, inovacije i konkurentnost, a EGSO je ponosan što može odigrati svoju ulogu u europskom pothvatu, osiguravajući da svi mogu imati koristi od ključnog cilja zajedničkog blagostanja.

Tijekom rasprave **Stefano Mallia**, predsjednik Skupine poslodavaca EGSO-a, izjavio je: „Pozdravljamo novu usmjerenost na pojednostavnjenje. Smanjenjem administrativnog opterećenja poduzeća možemo uštedjeti 37 milijardi EUR, čime se može potaknuti produktivnost i stvoriti otpornija poduzeća i dugoročna gospodarska stabilnost. Europi je potrebna politička hrabrost da poduzme sve mjere o kojima govori.”

<https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/press-releases/polish-eu-presidency-priority-strengthening-european-security-and-keeping-europe-united>

Skupina poslodavaca EGSO-a pozdravlja prekretnicu EU-a u poticanju produktivnosti, gospodarske otpornosti i kvalitetnih radnih mjesta

Skupina poslodavaca snažno podupire Komisijin odlučan poticaj industrijskoj i gospodarskoj konkurentnosti današnjom objavom paketa za čistu industriju i paketa „skupne” uredbe o održivosti i pojednostavnjenju ulaganja. Te mjere upućuju na nužan pomak prema smanjenju regulatornog opterećenja i stvaranju poslovnog okruženja u kojem europska poduzeća mogu rasti, uvoditi inovacije i natjecati se na globalnoj razini, a istodobno ostati usklađena s našim klimatskim i socijalnim ciljevima.

Prepoznamo velike napore uložene u te prijedloge. Iako možda nisu savršeni, oni su kritična prekretnica. Nadajmo se da će ti prijedlozi doista označiti početak razdoblja pojednostavnjenja“, rekao je Stefano Mallia, predsjednik Skupine poslodavaca EGSO-a, ističući da konkurentnost Europe ovisi o radikalnom pojednostavnjenju, a ne o postupnim prilagodbama.

„Pojednostavnjenje ne znači deregulaciju. Ne radi se o ukidanju zelenog plana ili ključnih socijalnih zaštitnih mjera niti o tome da Europa postane sličnija SAD-u. Riječ je o smanjenju birokracije koja nikome ne koristi – birokracija koja guši rast, guši inovacije i, ako se ne kontrolira, ugrožava same temelje našeg europskog modela”, dodao je Mallia, inzistirajući na hitnosti smanjenja prekomjernog administrativnog opterećenja i stvaranja jasnog i pojednostavnjenog regulatornog okvira koji će poduzećima omogućiti inovacije, ulaganja i širenje.

Prema mišljenju Skupine poslodavaca EGSO-a, pristup Komisije smanjenju troškova usklađivanja, kojim bi se poduzećima do 2029. moglo uštedjeti 37 milijardi eura, prekretnica je kojom će se potaknuti produktivnost, ojačati gospodarska otpornost i otvoriti kvalitetna radna mjesta.

Kad je riječ o planu za čistu industriju, u kojem se konačno prepoznaje da održivost i gospodarska konkurentnost nisu suprotstavljene sile, već dvije strane iste medalje, Skupina smatra da mora doći do temeljne promjene u načinu razmišljanja: postavljanje strogih ciljeva i zakonodavstva ne bi trebalo biti uobičajeni pristup.

Trebalo bi provesti temeljite procjene učinka utemeljene na dokazima kako bi se osiguralo da se njima poboljšava, a ne ometa, europsko gospodarsko i industrijsko okruženje. "Tržišno usmjeren pristup koji se temelji na inovacijama nije samo najbolji način za postizanje zelene tranzicije, već je i jedini način da ona bude uspješna", rekao je Mallia.

Skupina poslodavaca posebno pozdravlja usmjerenost Komisije na ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola, što je ključno za poticanje ulaganja u čiste tehnologije i ključne industrijske projekte.

Nadalje, pristup financiranju i dalje je ključno pitanje za europska poduzeća. Iako cijenimo ponovno stavljanje naglaska na mobilizaciju ulaganja, potrebne su nam stvarne, odvažne mjere za rješavanje problema smanjenja ulaganja poduzetničkog kapitala i zaostajanja europskog tržišta rizičnog kapitala. EU mora pokrenuti privatno financiranje poticanjem privlačne ulagačke klime kojom se potiče i javni i privatni kapital.

„Naša poduzeća i dalje slušaju o pojednostavnjenju, ali još nisu vidjela ili osjetila ništa opipljivo. Budimo jasni da se ovdje pokušavamo izvući iz nereda koji je nastao ovdje u Bruxellesu. Prestanimo se žaliti, prestanimo odgađati. Sada ostvarimo rezultate!" Završio je Mallia.

<https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/eesc-employers-group-welcomes-eus-game-changer-drive-productivity-economic-resilience-and-quality-jobs?etrs=hr>

Kompas za konkurentnost: pravovremen korak za ponovno pokretanje europskog gospodarskog stroja

Dana 29. siječnja, Europska komisija usvojila je Kompas za konkurentnost, ključan i pravovremen korak za ponovno pokretanje europskog gospodarskog stroja, koji će odrediti smjer EU-a za sljedećih pet godina, osiguravajući da sve politike budu usklađene sa ciljem jačanja konkurentnosti.

Poslodavci u EU već dugo zagovaraju sveobuhvatni plan za konkurentnost te pozdravljaju tri stupa Kompassa: zatvaranje jaza u inovacijama i produktivnosti, povezivanje dekarbonizacije

s konkurentnošću te smanjenje ovisnosti kako bi se osigurali opskrbeni lanci. Ove su mjere ključne kako bi Europa mogla globalno konkurirati, privlačiti i zadržati talente te poticati inovacije.

U središtu dugoročne konkurentnosti EU-a nalazi se jedinstveno tržište, dom gotovo 450 milijuna ljudi, 23 milijuna poduzeća i gospodarstva vrijednog 17 bilijuna eura. To EU pozicionira kao jedno od tri najveća gospodarstva u svijetu, koje čini otprilike šestinu globalnog gospodarstva.

Međutim, stalne prepreke na jedinstvenom tržištu i administrativno opterećenje sprječavaju ga da ostvari svoj puni potencijal, posebno u sektoru usluga. Tvrtke, osobito mala i srednja poduzeća, suočavaju se s izazovima u ispunjavanju administrativnih zahtjeva i regulatornih obveza, što otežava poslovanje i smanjuje prilike za rast. Atraktivnost Europe kao poslovne destinacije opada – od 2008. godine trećina takozvanih "jedoroga" preselila se izvan EU-a. Samo 4 od 50 najvećih tehnoloških tvrtki nalaze se u EU-u, a nijedna od najvrjednijih europskih kompanija nije nastala od nule u posljednjih 50 godina, što ukazuje na nedostatak tržišne dinamike, nedovoljno inovacijsko okruženje i visoke prepreke za ulazak na tržište. Zbog toga je Kompas za konkurentnost bio prijeko potreban. No njegov će konačni uspjeh ovisiti o razvoju konkretnih mjera i njihovoj pravovremenoj provedbi. Ključne inicijative, poput Omnibus paketa za pojednostavljenje, Industrijskog zelenog dogovora i Horizontalne strategije za produbljenje jedinstvenog tržišta, igrat će odlučujuću ulogu. Ipak, preimenovane strategije i privlačni slogani sami po sebi neće nas zaštititi od izazova koji su pred nama.

Primjerice, pojednostavljenje regulatornog okvira prvi je i najhitniji korak. Dugoočekivano smanjenje administrativnih obveza za 25% – najavljeno prije gotovo dvije godine – još uvijek nije provedeno. Ovakva kašnjenja potkopavaju povjerenje i slabe poslovnu klimu u Europi. Ekonomska konkurentnost i održivost nisu suprotstavljene sile. Naprotiv, rast potaknut tržišnim inovacijama ključ je uspješne zelene tranzicije. No to također zahtijeva svjež kapital, a Komisija još uvijek nije jasno naznačila kako namjerava financirati ključne troškove klimatske tranzicije, obrane i industrijske politike.

Poduzeća ne mogu opstati bez adekvatnog pristupa financiranju. Mnoge inovativne, brzo rastuće tvrtke ovise o rizičnom kapitalu, koji je i dalje 10 puta manji nego u SAD-u i 7 puta manji nego u Kini. Osim toga, postoje ogromne investicijske potrebe kako bi poduzeća svladala zelenu i digitalnu tranziciju.

Kompas s pravom naglašava potrebu za poticanjem inovacija kroz snažnu Uniju tržišta kapitala i uklanjanje strukturnih prepreka kako bi se iskoristio europski potencijal u deep tech sektoru, čistoj energiji i naprednoj proizvodnji, uz stvaranje poticajnog ekosustava za start-upove i scale-upove. Nikad dovršena Unija tržišta kapitala podsjetnik je da si ne možemo priuštiti daljnja kašnjenja. Svijet neće čekati na nas. Utrka je već počela i sada je vrijeme za ubranu akciju.

Otključavanje konkurentnosti nije samo ekonomski imperativ, već je i ključ zajedničkog prosperiteta za sve. Europska poduzeća već su i ostatak će dio rješenja.

Bilten skupine poslodavaca: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-02/newsletter_february_en.pdf

Preporuke Lette i Draghija ne smiju se selektivno primjenjivati

Izvešća Lette i Draghija ne smiju biti predmet selektivne primjene, već ih treba provesti u cijelosti, bez ograničavanja prijedloga i fokusiranja isključivo na sigurne zone, kao i bez izbjegavanja najkritičnijih i najkontroverznijih pitanja, poput ulaganja. U vlastitom inicijativnom mišljenju, Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) poziva na hitnu

akciju EU-a za provedbu preporuka ova dva izvješća, koja su sastavili bivši talijanski premijeri Enrico Letta i Mario Draghi, a koja imaju za cilj povećanje konkurentnosti i ključnu ulogu u oblikovanju budućnosti EU-a.

Dva izvješća, objavljena u travnju i rujnu 2024., naglašavaju ključne temelje djelovanja EU-a: bolje regulative, gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, niže cijene energije te unaprijeđenu obrambenu politiku. U tom kontekstu, mišljenje EGSO-a ističe sljedeće:

- Smanjenje administrativnog opterećenja

Pozivamo na drastično smanjenje birokratskih opterećenja, uz hitnu i učinkovitu provedbu prijedloga Komisije za smanjenje administrativnih obveza za 25% za sva poduzeća, te postavljanje cilja od najmanje 50% za mala i srednja poduzeća (MSP). EGSO snažno podupire prijedlog uvođenja provjere konkurentnosti prije donošenja zakonodavstva EU-a. Pregledom Programa rada Komisije za 2025. možemo biti optimistični, ali smatramo da Odbor treba ostati oprezan.

- Smanjenje cijena energije

Cijene energije u Europi znatno su više u usporedbi s drugim gospodarstvima, što dovodi do gubitka konkurentnosti. U tom pogledu, EGSO poziva na vecu upotrebu ugovora za kompenzaciju razlike i odvajanje cijene energije iz obnovljivih izvora od nestabilnije cijene energije iz fosilnih izvora. Također, EGSO dijeli skepticizam Lette i Draghija u vezi s Mehanizmom za prilagodbu ugljika na granicama (CBAM) te pozivamo zakonodavce EU-a da pronađu učinkovite načine za upravljanje izvozom i uvozom kako bi europska industrija ostala konkurentna na međunarodnim tržištima.

- Sljedeći VFO kao pokretač konkurentnosti

Dotičemo se i sljedećeg Višegodišnjeg financijskog okvira (2028.–2034.), čije će pregovaranje uskoro započeti, te preporučujemo snažan fokus proračuna EU-a na strateške prioritete koji mogu poboljšati konkurentnost Unije, uključujući istraživanje i razvoj (R&D), paneuropsku infrastrukturu u području energetike, mobilnosti i digitalnog gospodarstva, razvoj vještina te otvorenu stratešku autonomiju.

- Jačanje industrijske politike

EGSO podržava novu europsku industrijsku politiku koja bi prevladala fragmentirane nacionalne pristupe. Ističemo potrebu za većim javnim ulaganjima u istraživanje, razvoj i tehnološke inovacije, osobito u sektorima s visokim potencijalom rasta. Također, pozivamo na učinkovite mjere za unapređenje i prekvalifikaciju europske radne snage u vremenu tranzicija te na pojednostavljenje prekogranične mobilnosti radnika unutar EU-a.

- Europska obrambena unija

Napokon, prepoznavamo nužnost jače europske obrambene politike, osobito u svjetlu novih geopolitičkih promjena. Naglašavamo potrebu za povećanjem ulaganja i pozivamo na koordinirane strategije nabave, hitnu provedbu Europske obrambene industrijske strategije (EDIS) te brzo usvajanje Europskog programa za obrambenu industriju (EDIP).

Mišljenje EGSO-a ima za cilj pretočiti uvide iz izvješća Lette i Draghija u konkretne mjere, pozivajući EU da prioritetno usmjeri pažnju na konkurentnost i strateška ulaganja. Jedini

održivi put naprijed je oblikovanje konkurentnije budućnosti EU-a, jer kako je Draghi upozorio – u suprotnom ćemo se suočiti s "sporom agonijom".

Bilten skupine poslodavaca: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-02/newsletter_february_en.pdf

Jačanje konkurentnosti MSP-ova u EU unatoč novim administrativnim opterećenjima

Konkurentnost malih i srednjih poduzeća (MSP) u Europskoj uniji postala je središnja tema rasprava, osobito u svjetlu rastućih administrativnih opterećenja koja proizlaze iz novih propisa. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) prepoznaje napore Europske komisije u smanjenju regulatornog opterećenja, ali naglašava potrebu za daljnjim poboljšanjima.

Izazovi s kojima se suočavaju MSP-ovi

Unatoč inicijativama Europske komisije, MSP-ovi se i dalje bore s preklapanjem zakonodavnih zahtjeva i sankcija. Novi val regulacije, posebice povezan s Europskim zelenim planom, dodatno je otežao situaciju. Empirijske studije, ankete poduzeća i izvješća Draghija i Lette potvrđuju da rastuće birokratsko opterećenje negativno utječe na potrošače, produktivnost, otvaranje radnih mjesta i globalnu trgovinu. Ovo naglašava potrebu za kontinuiranim naporima u pojednostavljenju procesa i smanjenju administrativnog opterećenja za MSP-ove.

Pronalaženje ravnoteže: Smanjenje opterećenja uz očuvanje standarda

EGSO naglašava važnost očuvanja socijalnih, okolišnih i potrošačkih sigurnosnih standarda utvrđenih na međunarodnoj (npr. Međunarodna organizacija rada, Pariški sporazum, UN-ovi ciljevi održivog razvoja) i EU razini, čak i dok se smanjuje regulatorno opterećenje. Transparentnost i vladavina prava unutar EU-a moraju se očuvati. Potrebno je pažljivo uravnotežiti smanjenje birokracije bez ugrožavanja temeljnih standarda.

Preporuke za poboljšanje

1. Spajanje SME testa i provjere konkurentnosti

EGSO predlaže spajanje SME testa i provjere konkurentnosti u jedinstveni postupak kako bi se pojednostavio proces. Također, Odbor za nadzor regulative (RSB) treba značajno ojačati i učiniti neovisnijim. RSB bi trebao provoditi provjere dosljednosti i supsidijarnosti na početku svakog zakonodavnog procesa te imati odgovarajuća prava na reviziju. Ovo jačanje treba biti jasno definirano u budućem međuinstitucionalnom sporazumu.

2. Korištenje umjetne inteligencije

EGSO predlaže korištenje umjetne inteligencije i strojnog učenja za razvoj jednostavnog alata za izvještavanje. Taj bi alat omogućio MSP-ovima, srednje velikim poduzećima i ostalim tvrtkama da imaju jedinstveni pregled svih relevantnih EU obveza izvještavanja, rokova i sankcija. Ključno je uspostaviti okvir za analizu dokumenata, harmonizaciju izvora podataka, otkrivanje skrivenih poveznica i donošenje zaključaka. Svaka država članica trebala bi također uspostaviti središnju kontakt točku za europske obveze izvještavanja.

3. Pozitivni koraci Komisije

EGSO priznaje pozitivne korake Komisije, poput REFIT platforme, SME testa i provjere konkurentnosti, digitalne koordinacije zakonodavnog procesa, reformi u okviru Europskog semestra te obveze smanjenja obveza izvještavanja. Ipak, izražava žaljenje što portfelj povjerenika za gospodarstvo, produktivnost, provedbu i pojednostavljenje nije dio

potpredsjedničkog portfelja te što niti jedna od 14 projektnih skupina Komisije nije posvećena isključivo učinkovitosti i pojednostavljenju zakonodavstva.

4. Jačanje pritužbi na supsidijarnost

EGSO smatra da bi Vijeće EU-a i nacionalna tijela trebali više koristiti mogućnosti za preispitivanje odgovornosti (supsidijarnost), osobito u pogledu utjecaja na MSP-ove, potrošače, administraciju i pravosuđe. Razvoj učinkovitih procedura za pritužbe na supsidijarnost ključan je za pojednostavljenje procesa.

5. Ubrzani postupci za procjene učinka

EGSO preporučuje da Europski parlament i Vijeće EU-a razviju ubrzani postupak za procjene učinka i rizika koje provode njihovi politički odjeli za značajne izmjene prijedloga koje je donijela Komisija. Novi međuinstitucionalni sporazum trebao bi definirati ovo načelo i omogućiti EU institucijama jednostavan i sveobuhvatan postupak.

Prema Zakonu o smanjenju birokracije

Sve ove preporuke mogle bi biti objedinjene u obvezujući Zakon o smanjenju birokracije, koji bi osigurao učinkovit i pojednostavljen regulatorni okvir za MSP-ove. Rješavanjem ovih izazova i provedbom predloženih poboljšanja, EU može stvoriti poticajnije i konkurentnije poslovno okruženje.

Bilten skupine poslodavaca: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-02/newsletter_february_en.pdf

Budućnost europske industrije suočene s visokim cijenama energije i troškovima tranzicije

Europa se nalazi u eri industrijske transformacije, a visoke cijene energije i troškovi tranzicije predstavljaju ozbiljne izazove za njezin proizvodni i gospodarski sektor. Hitno je potrebna sveobuhvatna industrijska strategija koja će biti usklađena s ciljevima Zelenog plana, ali istovremeno osigurati konkurentnost i očuvanje radnih mjesta.

Energetska dilema

Energija će još godinama ostati ključni faktor industrijske konkurentnosti Europe. Visoka ovisnost EU-a o uvozu energije—preko 64% u 2022.—izlaže industriju nestabilnim globalnim tržišnim fluktuacijama. Cijene plina u EU-u su 3 do 5 puta više nego u SAD-u, dok su cijene električne energije za industrijske korisnike 2 do 3 puta više nego u Kini i SAD-u. Ova razlika ugrožava europsku proizvodnu bazu i zahtijeva odlučne političke intervencije. Dodatnu složenost stvara i Sustav trgovanja emisijama (ETS). Iako potiče dekarbonizaciju, povećava i troškove proizvodnje u energetske intenzivnim sektorima poput čelika i cementa. Kako se postupno ukidaju besplatne emisijske dozvole, industrije se moraju nositi s rastućim troškovima ugljika, a pritom ostati globalno konkurentne. Visoke cijene energije i regulatorni teret ugrožavaju europsku industriju, a kako bismo spriječili deindustrijalizaciju, nužno je brzo djelovati.

Ravnoteža između industrijske konkurentnosti i održivosti

Za održavanje snažne industrijske baze Europa mora poticati ulaganja i inovacije kako bi povećala konkurentnost. To znači razviti ekonomski okvir koji podržava održivi rast, a istovremeno omogućuje poduzećima da posluju bez prekomjernih regulatornih opterećenja. Nedavna izvješća o europskoj konkurentnosti naglašavaju potrebu za dosljednim politikama, optimizacijom resursa te investicijskim fondom za jačanje industrijske otpornosti.

Ključna je tehnološki neutralna energetska politika. Elektrifikacija industrije, kao ključna komponenta Zelenog plana, zahtijeva velika ulaganja u dekarbonizirane izvore energije, no proces odobravanja novih projekata čiste energije i dalje je spor i složen. Pojednostavljenje postupaka izdavanja dozvola i proširenje prekograničnih elektroenergetskih poveznica bit će presudni.

Rješavanje manjka kvalificirane radne snage

Industrijska tranzicija u Europi može uspjeti samo uz radnu snagu osposobljenu za nove tehnologije. Koncept "pete slobode", koji uključuje slobodno kretanje istraživanja, inovacija, znanja i obrazovanja, pruža obećavajući model za zatvaranje jaza u vještinama.

Ključno je uskladiti obrazovne programe s potrebama industrije te poticati mobilnost radne snage unutar EU-a. Uz to, potrebno je ulagati u prekvalifikaciju i usavršavanje radnika, osobito u sektorima koji prolaze kroz strukturne promjene. Automatsko priznavanje kvalifikacija među državama članicama i ulaganja u istraživanje i inovacije osigurat će rast industrije i zaštitu radnih mjesta.

Preispitivanje trgovinske politike i strateške autonomije

Trgovinska politika EU-a mora se prilagoditi industrijskoj stvarnosti. Prekomjerni globalni kapaciteti, asimetrije u dekarbonizaciji i trgovinske napetosti zahtijevaju otpornu industrijsku strategiju.

Veća autonomija u nabavi ključnih sirovina, jačanje mehanizama skladištenja te poticanje načela kružnog gospodarstva smanjit će ranjivost opskrbnih lanaca.

Osim toga, usklađivanje pravila tržišnog natjecanja s industrijskim ciljevima može povećati sposobnost EU-a da upravlja tranzicijama. Predložene izmjene Mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama (CBAM) trebale bi uzeti u obzir razlike u izvoznim troškovima kako bi se osigurala pravedna konkurencija na globalnim tržištima.

Otključavanje ulaganja za industrijski rast

Industrijska strategija EU-a mora biti poduprta značajnim financijskim ulaganjima i robusnim fiskalnim okvirom koji potiče javna i privatna ulaganja.

Ključni koraci uključuju:

- Reformu Direktive o oporezivanju energije,
- Poboljšanje mehanizama državnih potpora,
- Lakši pristup kapitalu za strateške projekte.

Javne nabave trebale bi dati prednost europskim čistim tehnologijama, dok će regulatorno pojednostavljenje biti ključno za ubrzavanje industrijskih projekata i omogućavanje olakšanje poslovanja.

Put naprijed

Budućnost europske industrije ovisi o pragmatičnom, ali ambicioznom pristupu—onome koji uravnotežuje održivost s gospodarskom vitalnošću.

Industrijska strategija mora ne samo ublažiti utjecaj visokih troškova energije, već i pozicionirati europske proizvođače kao globalne lidere u inovacijama i održivosti.

Iako je tranzicija veliki izazov, uz odgovarajuće politike Europa može osigurati dugoročnu industrijsku snagu i istovremeno postići svoje ekološke ciljeve.

Bilten skupine poslodavaca: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-02/newsletter_february_en.pdf

Bez sigurnosti nema prosperiteta: Argument za povećanje financiranja obrane u EU-u

Financiranje obrane u Europskoj uniji složeno je i dinamično područje, vođeno potrebom za jačom sigurnošću i strateškom autonomijom. Tijela EU-a i većina država članica sada jasnije razumiju izazove povezane s europskom sigurnošću. Ova promjena svijesti dogodila se u posljednje dvije do tri godine, osobito nakon brutalne agresije Rusije na Ukrajinu.

Brojke govore same za sebe

U 2023. godini ukupna obrambena potrošnja država članica EU-a iznosila je otprilike 279 milijardi eura, a procjenjuje se da je u 2024. porasla na 326 milijardi eura. Neke zemlje bilježe značajne poraste u vojnim izdvajanjima.

Europski obrambeni fond i potreba za dodatnim financiranjem

Europski obrambeni fond (EDF) jedan je od ključnih instrumenata za potporu zajedničkom istraživanju i razvoju obrambenih kapaciteta među državama članicama. Za razdoblje 2021.–2027. osiguran je proračun od gotovo 8 milijardi eura, pri čemu je:

- 2,7 milijardi eura namijenjeno istraživanju,
- 5,3 milijarde eura namijenjeno projektima razvoja obrambenih sposobnosti.

Međutim, u kontekstu sve nestabilnijeg geopolitičkog okruženja, postaje jasno da su ova izdvajanja nedovoljna. Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen procjenjuje da bi dodatnih 500 milijardi eura moglo biti potrebno tijekom sljedećeg desetljeća. No, trenutačna izdvajanja daleko su ispod tog cilja.

Prvi povjerenik za obranu – pravi signal, ali ne i dovoljan

Nova Europska komisija šalje ispravan signal imenovanjem prvog ikada povjerenika za obranu. Također, Europski parlament osnovao je Pododbor za sigurnost i obranu. No, ove inicijative neće imati dugoročni učinak bez jasne financijske strategije i političke volje za jačanje obrambenih kapaciteta.

Važno je naglasiti da ovo nije pokušaj stvaranja europske vojske. Rasprava se i dalje vodi o sinergiji, koordinaciji i potpori obrambenim naporima država članica.

Izvori financiranja: nacionalni, izvanproračunski i novi proračunski okviri

Rješenja za povećanje obrambenih izdvajanja uključuju:

- Nacionalne proračune država članica EU-a i NATO-a,
- Izvanproračunsko financiranje EU-a, poput Europskog instrumenta za mir i sredstava Europske investicijske banke,
- Novo financiranje unutar Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

EGSO-ovo stajalište: više od rasprave o proračunu

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) nije samo doprinos raspravi o budućem proračunu EU-a, već i poziv na konkretna financijska rješenja kako bi se osigurala sigurnost Europe.

Mišljenje obuhvaća ključna područja:

- Suradnju s NATO-om– EU i NATO moraju usklađeno raditi na jačanju europske sigurnosne arhitekture.
- Stratešku podršku zajedničkim nabavama– Potrebno je smanjiti fragmentaciju i povećati zajedničke nabave vojne opreme.
- Otvaranje jedinstvenog tržišta za obrambeni sektor– Bolja integracija europske obrambene industrije smanjila bi troškove i poboljšala učinkovitost.

- Fokus na visokotehnoška rješenja– Posebno se naglašava razvoj sustava proturaketne obrane i dronova, gdje EU mora izgraditi konkurentsku prednost.

Bilten skupine poslodavaca: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-02/newsletter_february_en.pdf

Fizičko dovršenje unutarnjeg tržišta EU-a u novoj geopolitičkoj situaciji

U novim geopolitičkim okolnostima promet i logistika postaju ključni za funkcioniranje jedinstvenog tržišta, sigurnost opskrbe i globalnu konkurentnost EU-a. Rat u Ukrajini, rast hibridnih prijetnji i posljedice pandemije dodatno su naglasili slabosti europske prometne mreže.

Ključne preporuke

- Osigurati veće financiranje kroz Višegodišnji financijski okvir (VFO) i Instrument za povezivanje Europe (CEF).
- Poboljšati povezanost unutar EU-a, posebno u graničnim regijama, kako bi se smanjila ovisnost o vanjskim dobavljačima.
- Ojačati otpornost prometnih sustava kroz bolju zaštitu od hibridnih i kibernetičkih prijetnji te unaprijediti vojnu mobilnost u suradnji s NATO-om.
- Proširiti suradnju s trećim zemljama radi diversifikacije opskrbnih lanaca i olakšavanja izvoza.
- Ubrzati zelenu tranziciju transportnog sektora uz ulaganja u sigurne tehnologije, energente i sirovine.

Potrebna je sveobuhvatna analiza prometnih prepreka u državama članicama te procjena dugoročnih posljedica pandemije i rata u Ukrajini na sve prometne sektore. S obzirom na izvješća Lette i Draghija te nadolazeću novu Strategiju za jedinstveno tržište sada je pravi trenutak za jačanje transportnih sustava i osiguravanje stabilnih opskrbnih lanaca u EU-u.

Bilten skupine poslodavaca: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-02/newsletter_february_en.pdf

ZPP nakon 2027.: ključni element europske strateške autonomije

Poljoprivreda i prehrambeni sektor osiguravaju hranu za 450 milijuna ljudi, generiraju 800 milijardi eura i zapošljavaju 30 milijuna ljudi. No, suverenitet hranenije zajamčen – sektor se suočava sa starenjem populacije, krizama i tržišnim nestabilnostima.

Ključne preporuke za ZPP nakon 2027.,

- Povećanje proračuna na 0,5% BDP-a EU-a radi zaštite prihoda poljoprivrednika.
- Osiguranje usjeva i prihoda, uz krizne fondove financirane od poljoprivrednika i regija.
- Fleksibilni krediti koji omogućuju prilagodbu otplate.
- Pravedni trgovinski sporazumi, bez nelojalne konkurencije i prodaje ispod proizvodne cijene.

ZPP mora osigurati financijsku stabilnost i poštene uvjetekako bi poljoprivrednici ostali ključan stup europske autonomije i sigurnosti hrane.

Bilten skupine poslodavaca: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-02/newsletter_february_en.pdf

Ravnopravnost spolova: Europa je postigla mnogo, ali mora učiniti još više

Pred Međunarodni dan žena i 69. zasjedanje Komisije UN-a o statusu žena (UNCSW69), vrijeme je za analizu postignuća i daljnje korake prema ravnopravnosti spolova.

Napredak postoji – više žena sudjeluje na tržištu rada, ostvaruje bolja primanja, zauzima političke pozicije i napreduje u obrazovanju. No, napredak je spor i neujednačen među državama članicama. Strukturne nejednakosti, rodni stereotipi i prijetnje ženskim pravima i dalje ograničavaju žene čineći ih podzastupljenima u javnom životu, STEM obrazovanju i poduzetništvu, dok ih izlažu nasilju, siromaštvu i nejednakim plaćama i mirovinama.

Što je potrebno za napredak?

- Obrazovanje i financiranje– razvoj digitalnih i zelenih vještina te financiranje nacionalnih planova za suzbijanje nasilja nad ženama.
- Podrška poduzetništvu– ulaganja u ženske poslovne projekte i dostupne, kvalitetne usluge skrbi za djecu i starije.
- Sigurni prostori i politička participacija – uključivanje žena u parlamente, mirovne procese i rodno uključive politike.
- Šira EU strategija– ravnopravnost spolova mora biti ključna u provedbi Agende 2030 i ciljeva održivog razvoja.

Napredak u EU-u je dobar, ali nedovoljan. Civilno društvo mora pojačati pritisak na donositelje odluka kako bi osigurali bržu i učinkovitiju provedbu rodne ravnopravnosti.

[EESC info February 2025](#)

594. PLENARNO ZASJEDANJE

Veljača 2025.

26-27/2/2025

RASPRAVE

Predstavljanje **prioriteta predstojećeg poljskog predsjedanja Vijećem EU-a: Magdalena Sobkowiak-Czarnecka**, državna podtajnica Odjela za poslove Europske unije, **u četvrtak, 27. veljače 2025. u 9:00 sati**

Forum na visokoj razini o pravima žena: Hadja Lahbib, europska povjerenica za ravnopravnost, pripravnost i upravljanje krizama, povezano s usvajanjem mišljenja SOC/798 „Nasilje nad ženama kao pitanje ljudskih prava: trenutačno stanje u pogledu mjera u EU-u” i SOC/821 „Doprinos EGSO-a prioritetima EU-a na 69. zasjedanju UNCSW-a” i sudjelovanjem EGSO-a na **69. sjednici Komisije UN-a o statusu žena, u srijedu, 26. veljače 2025. u 16:30 sati**

Konkurentnost EU-a, jedinstveno tržište i regulatorno pojednostavnjenje: Maria Luís Albuquerque, europska povjerenica za financijske usluge i uniju za štednju i ulaganja, i **Michał Baranowski**, poljski državni podtajnik, Ministarstvo gospodarskog razvoja i tehnologije, povezano s usvajanjem mišljenja INT/1070 „Evaluacija izvješća Enrica Lette i Marija Draghija o funkcioniranju i konkurentnosti jedinstvenog tržišta EU-a” i INT/1075 „Konkurentnost malih i srednjih poduzeća EU-a u svjetlu novih administrativnih opterećenja i obaveza”, **u srijedu, 26. veljače 2025. u 15:00 sati**

EU i civilno društvo: jačanje demokracije i sudjelovanja: Michal Wawrykiewicz i Raquel García Hermida-Van Der Walle, zastupnici u Europskom parlamentu, Carlotta Besozzi, direktorica organizacije Civil Society Europe, Brikena Xhomaqi, supredsjednica Skupine za vezu, Andi Dobrush, direktor Zaklada otvorenog društva za zapadni Balkan, Faustine Bas-Defossez, direktorica za politiku u Europskom uredu za okoliš i Nicholas Aiossa, direktor organizacije Transparency International Europe, u četvrtak, 27. veljače 2025. u 10:30 sati

Tri godine ruskog rata u Ukrajini: definiranje geopolitičke budućnosti EU-a, u četvrtak, 27. veljače 2025. u 9:45 sati

Mišljenja

Na slijedećoj poveznici mogu se naći mišljenja koja su usvojena na Skupštini u siječnju:
<https://dmsearch.eesc.europa.eu/search/opinion>

CCMI/232

Doprinos robotičkog metaverzuma medicinskom sektoru (samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-02859-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Martin BÖHME (DE-III)

Suizvjestitelj: Hervé JEANNIN (FR-Cat.2)

ECO/657

Europski semestar 2025. – jesenski paket

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci: Europski semestar 2025. – jesenski paket

COM(2024) 700 final

EESC-2024-04138-00-01-AS-TRA

Izvjestitelj: Petru Sorin DANDEA (RO-II)

ECO/659

Administrativna suradnja u području oporezivanja (DAC9)

Prijedlog direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2011/16/EU o administrativnoj suradnji u području oporezivanja

COM(2024) 497 final – 2024/0276 CNS

EESC-2024-04551-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Krister ANDERSSON (SE-I)

TEN/845

Fizički dovršetak unutarnjeg tržišta EU-a u novoj geopolitičkoj situaciji

(samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-03902-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Päivi Elina WOOD (FI-I)

SOC/813

Borba protiv usamljenosti: konsolidacija mjera za demografsku koheziju

(samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-03264-00-01-AS-TRA

Izvjestitelj: Miguel Ángel CABRA DE LUNA (ES-III)

INT/1072

Zaštita potrošača i utjecaj digitalne i zelene tranzicije na njih (razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva Vijeća EU-a)

EESC-2024-03566-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Ileana IZVERNICEANU DE LA IGLESIA (ES-III)

SOC/798

Nasilje nad ženama kao pitanje ljudskih prava: trenutačno stanje u pogledu mjera u EU-u

(samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-01831-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: José Antonio MORENO DÍAZ (ES-II)

Suizvjestiteljica: Dovilė JUODKAITĖ (LT-III)

SOC/821

Doprinos EGSO-a prioritetima EU-a na 69. zasjedanju UNCSW-a

(samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-03990-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Maria NIKOLOPOULOU (ES-II)

NAT/939

Osiguravanje održive proizvodnje hrane i pravednih prihoda za europske poljoprivrednike u kontekstu tržišnih, okolišnih i klimatskih izazova

(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva Vijeća EU-a)

EESC-2024-03974-00-02-AS-TRA

Izvjestitelji: Arnold PUECH D'ALISSAC (FR-I), Piroska KÁLLAY (HU-II) i Joe HEALY (IE-III)

SOC/817

Starije osobe u radnom odnosu – sistemski čimbenici pri odabiru duljeg radnog vijeka

(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva Vijeća EU-a)

EESC-2024-03788-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Krzysztof Stanislaw BALON (PL-III)

ECO/654

**Jačanje usmjerenosti kohezijske politike nakon 2027. na rezultate – izazovi, rizici i prilike
(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva Vijeća EU-a)**

EESC-2024-03481-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: David SVENTEK (CZ-I)

Suizvjestitelj: Florian MARIN (RO-II)

INT/1074

**Budućnost industrije EU-a u kontekstu visokih cijena energije i troškova tranzicije
(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva Vijeća EU-a)**

EESC-2024-03583-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Andrea MONE (IT-II)

INT/1059

**Turizam u EU-u: održivost kao pokretač dugoročne konkurentnosti
(samoinicijativno mišljenje)**

EESC-2024-00656-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Isabel YGLESIAS JULIÀ (ES-I)
